c.
nye-
ret. öttüc: ha nem fá-
radsággal, és nyomorusággal, ei-
jel és nappal múnkálkoduán,
hogy senkit közzületec meg ne
terhelnénc.
9 Nem hogy mi nékünc az nem
vólna ßabad, hanem hogy ma-
gunkat példáiúl adnóc néktec,
hogy minket kövecnétec.
10 Mert mikor köztetec vólnán
k, ezt mondgyuc vala néktec,
hogy ha valaki nem akar munká
lodni, ne egyékis.
11 Mert hallyuc hogy némellyec
ti köztetec rendeletlenül iárnac,
kic semmi dolgot nem tésinec, ha-
nem nyughatatlanúl czelekesinec
Azoknac pedig à kic àffeléiec,
gyuc és kériüc öket az mi URa-
c Iesus Christusra, hogy tsen
éggel munkáloduán, az ö tu-
don kenyereket egyéc.
13 g Ti pedig atyámfiai megne re
stüllyetec az ió tétemenyben.
14 h Hogy ha valaki nem enged à
mi leuelünc által való beßedünk-
nec, azt meg iegyezzétec: és azzal
ne társolkodgyatoc, i hogy meg
ßégyenüllyon. k
15 l Es ne tartsátoc mint ellenség-
teket, hanem intsétec mint atya-
toc fiát.
16 Az békeségnec URa pedig
adgyon néktec öröc békeséget,
minden helyen. Az Ur légyen
mindnyáián ti veletec.
17 Köszönetet iróc az én tulay-
don kezemuel, én Pál, melly min
den én leuelemnec iele: azonkép
pen irom (ideis.)
18 Az mi URunc Iesus Chri-
stusnac kegyelme légyen mind-
nyáián veletec, Amen.

g: Nem kel az io tetemenyben meg restulni, valakiknec meltatlansagokert, vagy hala adatlansagokert.
h: Az engedetlenec meltoc hogy ez gyulekezetből ... ki ... zettessenec ... az kireкeztet ßemelynec tarsasagat el kel tauoztatni.
k Vege az kiβamlalasnac ez, hogy az bünös meg ßegyenüllyön.
l: Vgy kel el tauoztatni az kirekeztetet ßemelynec baratsagat, hogy azoknac meg teritesek re modot keressünc.

PAL APASTALNAC TIMOTHEVSHOZ IROTT ELSŐ LEVELE.

ELSŐ RESz.

1 PAl, Iesus Chri
stusnac Apa-
stala, az mi
meg tartó I-
stenünknec,
és URIe-
sus Christusnac, az mi reménsé-
günknec, rendeléséböl.
2 Timotheusnac az én igaz fi-
amnac az hitben: kegyelem, Ir-
galmasság, és békeség, az Isten-
töl az mi atyánktól, és az Chri

stus I

ftus Iefuftól mi WRunktól.
3 a Amiképpen kértelec tégedet hogy meg maradnál Ephefum-ban, mikor Macedoniába mennec: (meg maradgy,) hogy meg mondgyad némellyeknec hogy külömböző tudománt ne tanitfanac.
4 b Es ne legyenec foglalatofoc hijába való béfiédekben, és végnélkülvaló nemzetfégeknec fiámlálásában, mellyec kérdefeket támaztnac inkáb, hogy nem mint Iftenben való épülést, melly az hitnec általa vagyon.
5 c Az paranczolatnac vége pediglen az tizta fiiwből, ió leiki efméretből, és az igaz hitből való fieretet.
6 Mellyektől némellyec el táuozuán, el haylottanac hijába való befiédre.
7 Kic töruénnec doctori akaruán lenni, nem értic fem az mellyeket fiólnac, fem az mellyeket befiéddel erőfsitenec.
8 d Tudgyuc pedig hogy az töruény ió, ha valaki azzal ιól él.
9 Tuduán ezt hogy az töruén az igaznac nem adatott, hanem az töruénnec meg vtálóinac, és az engedetleneknec, az Iftentele neknec, és az bűnöfőknec, az latroknac, és az fertelmefeknec, attyoknac annyoknac öldöklőinec, és gyilkofoknac.
10 Paráznáknac, férfiackal fertelmeskedőknec, ember lopoknac és hazugoknac, hamis hitűueknec, és ha valami egyéb vagyon, az mi az igaz tudománnyal ellenkezic. e
11 Melly vagyon az bódog Iften nec ditsőféges Euangeliuma fierint, melynec predikállása bizattott én reám.
12 f Es hálát adoc annac, az ki engemet erőffé tött, az Chriftus Iefufnac mi Wrunknac, hogy engemet hiwnec itélt lenni, helhez tetuén ez fiolgálatban.
13 Ki előfier Iften káromló, háborgató, és bofiiontó valéc: de én raytam könyörült, mert tudatlanúl miueltem, az hitetlenfégben.
14 Felötte böuölködöt pedig az mi Wrunknac kegyelme az Chriftus Iefusban való hittel g és fzeretettel.
15 h Igaz befiéd ez, és mindenképpen méltó melyhöz ragazkodgyunc, hogy az Chriftus Iefus iött ez világra, hogy az bűnöfőket meg tartaná, kic közzül első én vagyoc.
16 De azért könyörült én raytam, hogy én bennem elfőben meg mutatná Iefus Chriftus minden kegyelmefségét, hogy lennéc példáiúl az ő benne hiuőknec, örőc életre.
17 Az öröcké való királynac pedig, halhatatlannac, láthatatlannac egyedül bölcz Iftennec tiztesfég es ditsőfég, mind öröckön öröcké, Amen.

a: Első intes hogy az Apostali tudományban fem mit el ne valtoztassanac, hanem a mint ő tőle vötte, vgy tartsac meg azon tiztasagban.
b: Az igaz tudomany meg fieplősite tic nem ezac hamis tudomannyal hanem haszontalan tudakozasockal vagy kerdezkedesekelis, mellyekből nem eppülünc.
c: Az paranczolaton erti az isten töruenyet, itt pedig hogy az Apostal el tomya az hiueket az haszontalan tudakozasoktol meg mongya mibengyakorlyac magokat iudni illic az fieretethen, io lelki esmeretben, mellyec az hitből fiarmaznac, miuel hogy pedig az Mofes töruenyenec kőuetői az hiueket foc haszontalan tudakozasockal faraztyac vala azért őket karhoztattya az Apostal, hogy nem tudnac az töruennec hasznat vagy véget.
d: hogy valaki azt ne mondaná hogy az Apostal á töruenyt karhoztattya, azt feleli hogy io az töruény ha iol élnec azzal, De azt ielenti hogy az töruennec doctori nem iol élnec, mert az töruennyel kerkeznec, de azon kűzbe á töruennec ellenségi. Azt mondgya azért hogy az töruény nem karhoztattia az igazat, az ki tudni illic az isten lelketől meg szenteltetet: hanem az istentelen gonoszokat.
e: Az az, Nem czac ez illyen nilvan valo gonofiokat karhoztattya az töruény, hanem minden hamis tudomanyt melly ellenkezic az igaz tudomannyal, melly az Euangeliumban vagyon, mellyel ielenti hogy az Euangelium nem ellenkezic az töruennyel.
f: Hogy valaki az Apostalnac fiemere ne vesse az ő előbbi allapattyat, ő maga azt meg mongya és magat az földig alazza, hogy az Christus irgalmassagat fel magasztallya.
g: Bizonittya az ő elebbi eletéből valo el valtozasat Christusban valo hitiuel, és ő hozza valo fierelmeuel.
h: Azt ielenti az Apostal hogy ő mind ez vilagnac példa, nem hogy az ő előbbi allapattyat neki fiemere kellene vetni, &c.

i: Inti hogy vi tézkedgyéc minden fele bantasoc ellen és meg tartsa az bé vött tudományt és io lelki esméretet.

18 ; Ez paranczolatot áián-
lom te néked fiam Timothęe,
hogy az tefelöled való elébbi iö-
uendö mondásoc szerint vitęz-
kedgyél, azokra nézue, amaz ió
vitęsséggel.

k: Az ki az io lelki esméretet meg nem tartya, el veszti az tudomannac értelmetis, mint azt bizonittya két példáual.

19 Meg tartuán az hitet és az ió
lelki esméretet, k mellyet némel-
lyec meg vetuén, az hitet el vez-
tették.

l: Az kit mi söllénc el szakadnac, nem hel könyörgenuedni, hanem ki kel vetnünc.

20 Kic közzül való az Hyme-
nęus, és az Alexander, l kiket ad-
tam az Sátánnac, hogy meg ta-
núllyác azt, hogy ne káromlya-
nac.

II. Resz.

a: Inti öket az könyörgesre, neuezet szerint pedig hogy az feiedelmekért könyörögienec.

1 a INtelec azért mindeneknec
elötte, hogy legyenec kö-
nyörgésec, kérésec, imádkozásoc
hálá adásoc minden emberekért.
2 Az királyokért, és minden
méltoságban helheztettekért : b

b: Isten rendelte az feiedelemséget, és akaria hogy azoc által tartasséc meg az emberec közöt az Isteni félelem, az igasság, hogy azért ezec meg maradhassanac. Szükség hogy az feiedelmekért könyörögiünc.

hogy tsendesi és nyugodalmas é-
lettel éllyünc, minden Isteni fé-
lelemmel, és tiztességgel.
3 Mert ez az ió, és kedues dolog
az mi meg tartó Istenünc elött.
4 Ki minden embereket akar
iduöziteni, és hogy az igasságnac
esméretire iussanac.
5 c Mert egy az Isten, egy az köz
bé iárói Isten között és emberec
között, az ember Christus Iesus.

c: Bizonittya hogy minden rendbéli embereket akar Isten iduöziteni, mert egy az Isten és egy az közbeiaro.

6 Ki adta önön magát váltságúl
minden emberekért, d (az Chri-
stust mondom,) az ki bizonyos
idökre rendeltetett tanubizony-
ság vólt.

d: hogy mindenekért adta magat Christus, azt bizonittya ezzel, mert Isten az poganyokatis hitta, melly dologra valaztotta ötet, mellyben hiuen el iart.

7 Kinec én rendeltettem hogy
lennéc kiáltóia és Apastala, (i-
gasságot szólloc az Christus altal,
nem hazudoc,) pogány népek-
nec doctora, hitben és igasság-
ban. e

e: Vagy hittel, tökelletességgel és igassággal, avagy ez két igen az tudomannac igasságat, és annac safarlasában valo hivséget.

8 f Akarom annac okaért hogy
az férfiac imádkozzanac akar
melly helyen fel emeluén tizta
kezeket minden haragnélkül, és
kętelkedésnélkül.

f: Mincc vtánne meg monda minemö szemelyekért kel könyörgeni, immar azt mondgya meg hogy szabad mindenütt mindennec minden valogatasnelkül imatkozni, igaz hitböl, tizta sziuel, nem vgy mint az ó testamentumban czac egy helhöz köttettec vala.

9 g Hasonlatosképpen hogy az a-
szioni állatoc tiztességes öltözet-
tel szemérmességgel, és męrtekle-
tességgel ékesitséc magokat, nem
háioknac fodorgatásáual, vagy
arannyal, vagy drága köueckel,
vagy drága öltözeteckel.
10 Hanem (az mint illic az ol-
lyan asszioni állatokhoz, kic Iste
ni szolgálathoz köteleztéc mago-
kat,) ió czelekedeteckel.
11 Az asszioni állat tsendesség-
ben tanúllyon minden alázatos-
sággal.

g: Az asszoni állatoc mint viselllyec magokat az gyülekezetben.

12 h Mert az asszioni állatnac
nem engedem hogy tanitson,
sem hogy az férfiún birodalmat
vegyen, hanem hogy légyen tsen
dességben.

h: Az asszoni allatnac nem szabad közönseges helyen tanitani.

13 i Mert az Adám teremtetett
elöször, az vtán Eua.

Gen. 1 & 2.
i: Elsö oka.

14 k Es az Adám nem tsalatta-
tott meg, hanem az asszioni ál-
lat, minec vtanna meg tsalattatott
vólna, lött az bünnec oka.

k: Masodic oka, mert Eua eset elöször.

15 l Meg tartatic mind az által
az mag-

l: Noha az férfiac birodalmaba vettettec az asszoni allatoc, mind az által meg tartatnac ha az hazassagnac terhenec hordozasaban mertekletességgel zugolodasnelkül, a hitben szeretetben, szent eletben, meg maradnac.

az magzatoknac ſiűléſénec állapattyában, ha meg maradnac az hitben, az ſieretetben, az ſient életben, ſielédſéggel.

III. Réſz.

a: Az Egyházi ſolgánac kit Piſpeknec mueznec, meg mondgya mi nemőnec kel lenni.

1 IGaz a beſiéd ez, ha valaki püſpökſéget kéuán, io múnkát kéuán.

2 Siükſég annac okaért az püſpöknec fegyhetetlennec lenni, egy feleſégű férfiunac, vigyázónac, iozannac, meg ékeſitettetnec, gazdalkodónac az tanitáſra alkolmatoſnac.

3 Nem bor mellet ülőnec, nem verekedőnec, nem nyereſégnec vndokúl való kéuánóiánac, hanem mértékleteſnec, idegennec az hartzoláſtul, idegennec az főſuénſégtől.

4 Ki az ő házában iól tudgyon elől iárni, ki az ő magzatit engedelemben tartoztaſſa, minden tizteſſéggel egybe.

5 (Mert az ki az ő tulaydon házában nem túd elől iárni, mi módon birhattya az Iſten anya ſient egy házát?)

b vagy, hogy az ördögnec tadolaſaba ne eſſéc.

9 Nem wynac (az tudománba,) hogy valami módon fel fualkoduán az ördöggel egy kárhozatban ne eſſéc.

k Az Diaconuſokrol, Ezec pedig az Iſten hazaban vegen arra rendeltettec volt hogy az ſzegenyekre viſellyenec gondot, aſſa meg. Acto. 6.

7 Siükſég pedig ő néki ió bizonyſágánakis lenni az kiuől valóktól: hogy ſiidalomba ne eſſéc, és az ördögnec hálóiába.

8 k Haſonlatos képpen az Diaconuſoknac tizteſſégeſeknec kel lenniec, nem kętnjeluőieknec, nem ſoc borban merülteknec, nem az nyereſégnec rútúl való kéuánóinac.

9 Ollyaknac kic az hitnec titkát tudgyác, tizta lelki eſméretteel.

10 Ezec pedig előſier megis probáltaſſanac, az vtán ſiolgállyanac, ha fegyhetetlenec.

11 Azonképpen ezeknec feleſégeknec tizteſſégeſeknec kel lenniec, nem patuarkodóknac, iozanoknac, hiueknec mindenekben.

12 Az Diaconuſoc egy feleſégnec férici legyenec, kic az ő magzatit iól biriác, és az ő ſáiát házokat.

13 Mert az kic iól ſiolgálandanac, iő méltoſágot ſzereznec magoknac, és nagy bátorſágot, az Chriſtus Ieſusban való hitnec általa.

c: Az Egyhazi ſolganac meg kel gondolni hogy Iſten hazaban forgolodic, melyben az igaſſagnac kenſe vagion. d: Az Iſten hazaban valo ſolgalatnac meltoſágot ſzerez az tudomannac meltoſágabol melly az iſten hazaban vagyon, melynec ſummaiat meg mongya. e: Az az, meg bizonitatot lenni bizony Iſtennec és Iſten fianac mert az lelken érti az Iſtenſeget, mint Rom. 1. Mar. 2.

14 Ezeked irom te néket, reménluen hogy hamar hozzád mégyec.

15 c Hogy há pedig kęſőn menendec, hogy meg tudhaſſad (ezekből) mi módon kellyen az Iſten házában forgolódni, melly az élő Iſtennec anya ſient egy háza, oſzlopa és erőſſége az igaſſágnac.

16 d Es minden verſenſégnélkül az mi hitünknec nagy titka ez: az Iſten meg ielent az teſtben, meg igazitatott lélekben, meg láttatott az Angyaloktól, predikáltatot az pogányoknac, hittec ő benne mind ez világon, fel vitetett az ditſőſégbe.

IIII. Rész.

a: Azt mondgya hogy annac az igaz tudomannac az melyről szola ellenségi léßnec, kic hamis tudomant fognac hirdetni. neuezet szerint pedig két dologrol szol, az hazasságnac és az hus meg etelénec meg tiltasarol, mellyet neuez őrdőgi tudomannac.

b: Meg bizonittya hogy az hus meg tiltas ördögi tudomany. Elsö bizonyság, mert azokrol végeznec azoc mellyeket nem ők teremtettec, hanem Isten.

c: Masodic, Mert istentől ez végre teremtettec hogy azockal ellyenec.

d: Harmadic, Mert Istent ez ő tiztesegetől meg fosztyac, ki az teremtett allatockal valo eltesert hala adast keuan.

e: Negyedic, Mert Istennec minden teremtett allattya io.

f: Otődic az Istennec igeie nem tiltya meg sőt ioua hadgya.

g: inti Timot heust à hamis tudomany ellen, az igaz tudomannac, és az szent eletnec kőuetesere.

h: Az testnec külső gyötreseneс iollehet vagyon valami kitsin haszna, de nem hasonlitando az isteni tiztelethőz.

1 AZ (szent) lélec pedig nil-
uán mondgya hogy az v
tólso idökben el szakadnac né-
mellyec az hittől, kic hitető lel-
kekhöz és őrdögi tudományhoz
figyelmeznec.
2 Es ollyakhoz, kic kép muta-
tás álcal szólnac hamisságot, kik-
nec lelkec esméreti meg bęlyegez
tetett.
3 Kic meg tiltyác az házassá-
got, és az fęle eledelelnec meg
ételét,[b] mellyeket Isten teremtett
[c] hogy azockal hálá adással [d] él-
lyenec az hiuec, és az kic meg es-
mértéc az igasságot.
4 [e] Mert az Istennec minden te-
remtett állattya ió: és semmit
meg nem kel vetni, ha hálá adás-
sal élnec azzal.
5 [f] Mert meg szenteltetic az I-
stennec igeie által, és könyörgés
által.
6 Ezt ha az atyafiaknac eleikbe
adod, az Christus Iesusnac ió szol-
gáia lészesz, vgy mint ki neueltet-
tel az hitnec és az ió tudomány-
nac beszédiben, mellyet szüntelen
kőuettél.
7 [g] Az alkolmatlan beszédeket
pedig és az hijába valókat el tá-
uoztasd: hanem gyákorlyad ma-
gadat az Isteni szolgálatban.
8 [h] Mert az testnec gyakorlá-
sának keués haszna vagyon: de az
Isteni tiztelet mindenre hasznos,
mellynec igéreti vagyon ez vilá-
gon és az más világon való meg
aiándékozásáról.
9 [i] Igaz beszéd ez, és méltó hogy
az minden képpen bę vétesséc.
10 Mert azért fáradunkis, és szi
dalmockal illettetűnc, miuelhogj
bizunc az élő Istenben, ki min-
den embereknec meg tartóia,
mindeneknec felőtte pedig à hi-
uőknec.
11 Ezeket hirdessed és tanitsad.
12 [k] Senki à te iffiuságodat meg
ne vtállya, hanem az hiueknec
légy példa az beszédben, az nyá-
iaskodásban, az szeretetben, az
lélekben, az hitben, az tiztaság-
ban.
13 [l] Az miglen oda mégyec légy
figyelmetes az oluasásban, intés-
ben, és tanitásban.
14 Meg ne vesd az aiándokot
melly te benned vagyon, melly
adattatott te néked az Prophétá-
lásra, az tanitóknac kezeknec te-
ád való vetése által.
15 Ezekben gyakorlyad maga-
dat, ezekben légy: hogy az te
gyarapodásod niluán való légyen
mindenec közt.
16 Gondot visely magadról és
az tudományról, maradgy meg
ezekben, mert ha azt miuelended
mind te magadat meg tartod,
mind azokat az kic tégedet hal-
gatandanac.

i: Miuel hogy azt monda hogy az isteni szolgalatnac ez vilagonnis iutalma vagyon, hogy az hiuec az ő allapattyokról ne itellyenec ez vilagi nyomoruságokbol, azt mondgya azért hogy az kic az Istent felikha nyomoruitakis, mind az altal iol vagyon dolgoc, mert nem vgyan azon egyokért nyomorgattatnac à hitetlenekkel, és isten io véget adgya az ő nyomoruságoknac.

k: Az tanitot nem az ideierői kel itelni, és becsülleni hanem ha az idete nincz, ennis, ha ezec benne léßnec mellyeket itt neuez az Apostal.

l: Az tanitocnac tizti az iras oluasa.

V. Rész.

1 AZ [a] vén embert meg ne
dorgállyad, hanem in-
tsed mint atyádat, az Iffiakat
mint atyádfiait.

a: Az vén emberekneс meg feddesekben, mert ehlerességnec kel lenni.

2 Az

2 Az vén asiβoni állatokat,mint
anyaidat: az iffiu asiβoni állato-
kat mint nénéidet minden tizta-
ſággal.

3 Az özuegy aſioni állatokat
beczüllyed, az mellyec valóba
özuegyec.

4 [b] Ha valamelly özuegy aſi-
ſioni állatnac vadnac magzati,
vagy vnokai, tanúllyác meg a-
zoc hogy leg előſſer az ő tulay-
don czelédgyéckel tegyenec iól,
és az ő ſzüleieknec viſzontac va-
ló ſzolgálattal legyenec, mert ez
az tizteſſéges dolog és Iſten előtt
kedues.

b: Az fiac, le-ianyoc, vnokac, az ő ſzüleikről gondot viſellyenec.

5 [c] Az melly aſzoni állat pedig
len valóba özuegy, és egyedül
vagyon: Bizic az Iſtenben, és
foglalatos az könyörgéſekben,
és imádſágokban eijel és nap-
pal.

c: Az melly aſſoni állat valoba özuegy és mindenektől el hagyatot, arról viſellyen gondot az gyülekezet.

6 [d] Az melly pediglen buia-
ſágban él, az ollyan éluén meg
hólt.

d: Az melly özuegy aſſoni állat buiaſagban él el hagyuán haza népet, az pogannal alab valo és hitetlen.

7 Ezeket annac okaért meg
mondgyad,hogy legyenec fegy-
hetetlenec.

8 Ha [e] valaki az övéiről, és fő-
képpen az ő háza népéről gon-
dot nem viſel,az hitőt meg tagad
ta, és az hitetlennél aláb való.

e: Erti az buiaſagban elő özuegy aſſoni allatot.

9 [f] Az özuegy aſzoni állatoc
közzül válaztaſſéc(az ſiegényec
gond viſelésére) nem kiſſeb hat-
uan eztendőſnél, melly egy fér-
fiunac vólt feleſége.

f: Minemű aſſoni állatokat kel valaztani az ſzegényec gongya viſeleſére.

10 Mellynec az ió czelekedetek
ben ió bizonyſága vagyon, ha
magzatokat neuelt,ha gazdalko-
dó vólt,[g] ha az ſienteknec lábo-
bokat meg moſta, ha az nyomo-
rúltaknac ſegitſéggel vólt,ha min
den ió czelekedetnec ſiüntelen
kőuetőie vólt.

g: Az lab moſáſon az ſzentekhoz valo emberſegeket és ſzolgalattyokat érti.

11 [h] Az iffiu özuegy aſioni álla-
tokat pedig, ez illyen tiztre fel ne
vegyed, mert minec vtánna bu-
ialkodni kezdenec az Chriſtus el-
len, férhöz akarnac menni.

h: Miért nem akar iffiu aſſoni allatokat az ſzentec ſzolgalattyara venni.

12 Kic azért méltóc ſiidalom-
ra, hogy az első hitet meg vetet-
téc.

13 [i] Egyetembe pedig hiuolko-
dóc léuén meg tanúllyác az há-
zonként való iáráſt: ſőt nem czac
hiuolkodóc, hanem hazudozóc,
és nyughatatlanoc, tſátſogóc ha-
ſiontalan dolgokról.

i: Maſic oka, mert nyughatatlanoc, futározoc, tzaczogoc.

14 [k] Akarom annac okaért hogy
az iffiu özuegy aſioni állatoc fér-
höz menyenec, magzatokat ſiül-
lyenec, házat birianac, és ſemmi
álkolmatoſſágot ne adgyanac az
ellenſégnec az ſiidalomra.

k: Az iffiu özuegy aſſoni állatoc férhöz menyenec.

15 Mert immár némelly aſio-
ni állatoc el haylottanac, hogy
az ördög vtán iárianac.

16 [l] Hogy ha valamelly kerez-
tyén férfiunac vagy aſioni állat-
nac vadnac özuegyei, azokat a-
zoc táplallyác, és ne terheltesſéc
meg az gyülekezet,hogy azok-
nac az kic valóba özuegyec, lé-
gyen tápláláſoc.

l: Az hiuec az ő özuegyeit táplallyac és az gyülekezet ne terheltesſec azoknac táplaláſockal.

17 [m] Az Egy házi ſzólgác,kic
iól forgolódnac, kettős tizteſ-
ſéggel méltoztaſsanac: fő kép-
pen pedig azoc, az kic munká-
lodnac az beſiédben, és az tani-
tásban.

m: Immar ſzol az egyházi ſzolgákról, mint kel azokat tartani. Első regula pedig
Deut 25.
1.Cor 9.

Deut: 25. 1.Cor: 9 Matth:10.

18 Mert azt mondgya az irás: az nyomtató ökörnec ne kösd fel az ßáiát, és méltó az múnkás az ö iutalmára.

o: Masodic regula.

19 n Az egy házi ßólga ellen vádoláßt bę ne végy, hanem kęt auagy három tanubizonßág alatt.

o: Harmadic regula.

20 o Az kic pedig ö közzülöc vétkeznec, mindenec elött feggyed meg, hogy egyebekis félemlyenec meg.

21 Kéntßeritelec az Isten elött és az WR Iesus Christus elött, és az válaztott Angyaloc elött, hogy ezeket meg tartſad, égyiknec az máßiknál fellyeb való betsülléſenélkül, és ſemmit

p: Negyedic regula. h Vagy, Ne legy ez vtan bornemißa.

ne czelekedgyél réßre haioluán.

22 p Kezeidet hirtelen ſenkire ne veſſed, és egyebeknec bünökben réßes ne légy, te magadat tiztán tarts meg.

q: Az az, kep mutatokat ki nem ismerit, az tanitoc à bünec közzül, azzal ne gondoluanac, mert vagyon Istennec arra rendelt ideie, mellyen azoc ki ielentetteſnec.

23 h Ne igyál megis tſac vizet: hanem élly keués borrál, az te gyomrodért, és gyakorta való betegſégedért.

24 q Némelly embereknec bünöc elein ki ielennec, eléb az ö büntetéſeknél némellyeket pedig az ö bünöc hátúl köuetnec.

r: Az tanitoc ha iol ßorglod nac ne gondol lianac az ragamazoskal, mert az ö io czelekedetec idöuel ki ielennec.

25 r Haſonlatosképpen az ió czelekedetekis elein meg ielennec: és az mellyec külömben vadnac, el nem titkoltathatnac.

VI. Reſz.

a: Az kereztyen ßolga engedelmes legyen az ö ßoranac, ha kiteleuis hogy az Euangeliů ne ßidalmaztaſſec.

1 AZ a iga alatt való ßólgác, az ö wrokhoz minden tizteſſéggel legyenec, hogy az Istennec neue és az tudomány ne káromlattaſſéc.

b: Ha az kereztyen ßolgaknac kereztyen wroc vagyon, azokat vgy tartſac mint wrokat noha Istenben es Christusban atyafiac.

2 b Az kiknec pedig iámbor Wrai vadnac, azokat meg ne vtállyác, ez ockal hogy attyafiac legyenec, hanem inkáb ßolgállyanac, miuel hogy kereztyénec és ßerelmeſec legyenec, úgy mint kic az Istennec ió tétemenyében réßeſec legyenec. Ezeket taniſad, és ezekröl tégy intéßt.

c: Karhoztattya azokat kic az Christus tudomannyaual meg nem elegednem haßontalan kerdeſeckel faraztyac mind magokat, mind egyebeket.

3 c Ha valaki külömbözö tudománt tanit, és nem enged az mi Wrunc Iesus Christusnac ió beßédinec, annac az tudománnac, melly az Isteni tiztelettröl vagyon.

4 Az ollyan keuély, ſemmit nem túd, hanem kérdeſekben és beßédekben való tuſakodásban bolondozic, mellyekböl támad irégyſeg, verſenſég, káromláſoc, gonoß gyanuſág.

d: Azot ellen az kic az Isteni ßolgalattal gonoßul kereskednec vala, azt mondgya hogy az Isteni ßolgalat ketſegnelkül nagy nyereſeg de mas keppen, mert nekünc örök eletet es bodogſagot oz. Mikor pedig azt mondgya, az elegſeggel, ez ertelme kettö lehet. Elsö, hogy az hiuecnec eleg nyereſeg mikor meg elegeduen az ielen valoual, többet nem keuanſc. Maſodic. Nagy nyereſeg az Isteni ßolgalat, mert eleget vagyon, es Isten taplallya azokat. Psal. 34. e: Neueti azokat à kic ez vilaghoz vgy ragaßkodnac, hogy ßiba be nem telnec, kic meg nem gondollyac hogy ſemmit ide nem hoztac, meg halnac, ſemmit el ne vihetnec.

5 Meg veßett elméiü embereknec hiába való hárſolodáſoc, és kic az igaſſágtól meg foztattac, kic aztalittyác, hogy az Isteni ßolgálat külsö kereskedés, azoktól az kic illyenec, el táuozzál.

7 d Bizonyára pedig nagy kereskedés az Isteni ßolgálat, az elegſéggel.

7 e Mert ſemmit nem hoztunc ez világra, kętſégnélkül ſemmit ki ſem vihetünc ez világból

8 Hogy

8 Hogy ha pedig eledelűnc és
ruházatunc vagjon,azockal meg
elegedgyűnc.f

f: vagy. meg elegedűnc.

9 g Azkic pedig meg akarnac
gazdagúlni, esnec késértetbe és
töörbe, és soc balgatag és káros
kéuánságokba,mellyec bę meri-
tic az embert vesiedelembe.

g: Az telhetetlenség-től ezzel vet tett, hogy az gazdagságnac keuánsagasoc kesertetbe eyti az embert.

10 Mert minden gonosságnac
gyökre az pénznec sierelme,mel
lyet némellyec az kic kéuántác,
el téueledtenec az hittől, és ő
magokat áltál siegeztec soc gon-
dockal.

11 Te pedig, Istennec embere
ezeket el táuoztassad, köuessed
pedig az igassagot, az Isteni
siolgálatot, az hitet,az siereteter,
az békeséges tűrést, azsielédsé-
get.

12 Az hit áltál való nemes har-
tzot hartzold meg: ragazkod-
gyál az öröc élethöz, melyre hi-
uattattalis,és nemes vallás tétel-
lel vallást töttél,soc bizonságoc
elött.

13 Hagyom néked az Isten e-
lött,ki megeluenit mindeneket,
és az Iesus Christus elött, ki az
Pontius Pilatus alatt, h bizonsá-
got tött, amaz ió vallás tétel-
ről.

h: vagy, Pilatus elött. Erti pedig Christusnac tanitasaban, valo vallas tetelet, vagy amely vallast tött Pilatus elött. Ioa: 18.

14 Hogy meg tartsad ez paran-
tsolatokat maculanélkűl, és fegy
hetetlenűl, az mi Wrunc Iesus
Christusnac meg ielenésénec na-
piáig.

15 Kit az ő ideiébe meg mu-
tat amaz bódog és egyedűl ha-
talmas királyoknac királlya, és
az Wraknac Wra.

16 Kinec tsac egyedűl vagyon
halhatlansága, és lakozic hozzá
mehetetlen világosságban, kit
senki az emberec közzűl nem
látot,tsem láthat: kinec tisztelség
légyen, és öröcké való hatalom.
Amen.

17 i Azoknac az kic gazdagoc
ez világon, meg mondgyad
hogy fel ne fuualkodgjanac elmé
iekben, és reménségeket ne ves-
séc bizontalan gazdagságokban,
hanem az élő Istenben,ki bőség-
gel meg ád mi nékűnc mindene-
ket az mi táplálásunkra.

i: Inti à gazdagokat hög keuelségtől es az gazdagsagban valo bizodalomtul magokat meg oltalmazac. hanem Istenben bizzanac, az iókból kölöckel iol tegyenec, es kegyes termeszete legyen.

18 Hogy egyebeckel iól tegye-
nec, hogy gazdagoc legyenec ió
tselekedetekben, haylandóc le-
gyenec az adakozásra, haylan-
dóc egyebeckel való nyáiasko-
dásra.

19 Hogy mint egy kéntset sie-
rezzenec magoknac iöuendöre
való ió fundamentomat, hogy
el vegyéc az öröc életet.

20 k O Timothęe az nállad le
tött aiándokat meg örizzed, és
el táuoztassad az besiédekben va
ló hasiontalan wyságokat, és az
hamis neuő tudománnac ellen
vetésit.

k: Inti az Timotheust hogy az Istennec nalla letött aiandokat tisztan meg tartsa, es azzal iol ellyen.

21 Mellyel némellyec keuélked
uén az hit mellől el téueledte-
nec, l kegyelem légyen te veled,
Amen.

l: Az hiten erti az keresztyeni igaz tudomant, mellyet el veztenec azoc à kic annac tisztasagaual, meg nem elegeduen hasontalan dolgokrul tudokoznac.

PAL APA.